

Рішення спеціалізованої вченої ради
у Національному університеті «Одеська юридична академія»
про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада Національного університету «Одеська юридична академія», Міністерства освіти і науки України, м. Одеса, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії у галузі знань 08 «Право» на підставі прилюдного захисту дисертації «Цивільно-правовий захист права суддів на повагу до гідності та честі, на недоторканність ділової репутації, порушених у ЗМІ» за спеціальністю 081 «Право» 02 березня 2023 року.

Кучерявенко Вікторія Сергіївна народилась 15 березня 1996 року, в смт Веселинове Веселинівського району Миколаївської області, громадянка України.

З 2017 року по 2019 рік - навчалася на денній формі навчання за спеціальністю «право» на факультеті прокуратури та слідства Національного університету «Одеська юридична академія». Отримала диплом магістра з відзнакою.

З 2021 року по теперішній час – асоційований член Ради молодих вчених при Одеській обласній державній адміністрації від Національного університету «Одеська юридична академія».

З червня 2021 рік по теперішній час займається адвокатською практикою.

З 2021 року є членом молодіжного комітету Національної асоціації адвокатів України – UNBA NextGen.

Дисертацію виконано на кафедрі цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія», Міністерства освіти і науки України, м. Одеса

Науковий керівник: Фасій Богдан Володимирович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія».

Здобувачка має 15 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 статті у наукових фахових виданнях України:

1. Кучерявенко В.С. Зміст права представників органу правосуддя на повагу до гідності та честі, права на недоторканність ділової репутації. *Нове українське право*. 2022. № 2. С.244-250. URL: <https://hdl.handle.net/11300/19667>.
2. Кучерявенко В.С. Форми та способи захисту права представників органу правосуддя на повагу до гідності та честі, права на недоторканність ділової

репутації порушених в засобах масової інформації. *Нове українське право*. 2022. № 3. С.246-252. URL: <https://hdl.handle.net/11300/19666>.

3. Кучерявенко В.С. Спростування як спосіб захисту права представників органу правосуддя на повагу до гідності та честі, права на недоторканність ділової репутації порушених в засобах масової інформації. *Часопис цивілістики*. 2022. №1. С.29-35. URL: <https://hdl.handle.net/11300/19668>.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Голова ради:

1. Харитоновна Олена Іванівна, д.ю.н., професор, завідувач кафедри права інтелектуальної власності та патентної юстиції Національного університету «Одеська юридична академія». Виступ позитивний без зауважень.

«Подане дисертанткою на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право» дисертаційне дослідження на тему «Цивільно-правовий захист права суддів на повагу до гідності та честі, на недоторканність ділової репутації, порушених у ЗМІ», є першим у вітчизняній науці цивільного права спеціальним комплексним дослідженням теоретичних та практичних питань цивільно-правового захисту права суддів на повагу до гідності та честі, права на недоторканність ділової репутації порушених у ЗМІ.

Ознайомлення з текстом дисертаційної роботи свідчить про те, що вона виконана дійсно на високому рівні. Дисертаційна робота містить ряд наукових висновків та пропозиції, які мають теоретичне, так і практичне значення. Відповідні висновки позбавлені протиріччя чи категоричності, є виваженими. В дисертаційному дослідженні наявні і окремі дискусійні питання, втім вони суттєво не впливають на якість роботи і не знижують загальної позитивної оцінки.

Під час публічного захисту дисертантці вдалося успішно представити результати дисертаційного дослідження. Здобувачка чітко, впевнено, деталізовано відповідала на поставлені членами спеціалізованої вченої ради питання.

Наведене в цілому надає підстави для висновку, що дисертантка заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії».

Офіційні опоненти:

2. Гринько Світлана Дмитрівна, д.ю.н., професор, завідувач кафедри цивільного права та процесу Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова. Виступ позитивний без зауважень.

«У наукових дослідженнях приділялося і приділяється велика увага захисту честі, гідності та ділової репутації фізичних осіб. Разом із тим необхідно відзначити, що наукові праці у цій сфері були присвячені, головним чином, визначенню загальних положень. Водночас проблеми захисту честі, гідності та ділової репутації суддів, порушених у ЗМІ не були предметом окремого вивчення. Вищезазначене пояснює актуальність теми дисертаційного дослідження Кучерявенко Вікторії Сергіївни на тему «Цивільно-правовий захист права суддів на повагу до гідності та честі, на недоторканність ділової репутації, порушених у ЗМІ».

Ознайомлення зі змістом представленої до захисту дисертаційної роботи надає підстави для висновку, що здобувачка впоралася із поставленим завданням щодо проведення ґрунтовного дослідження теоретичних та практичних питань цивільно-правового захисту права суддів на повагу до гідності та честі, права на недоторканність ділової репутації порушених у ЗМІ. Авторкою здійснено власні напрацювання та зроблено на їх основі висновки, які обумовлюють наукову новизну та достовірність одержаних в результаті дисертаційного дослідження результатів.

Під час захисту дисертантка впевнено та чітко висловлювала всі свої позиції щодо тих чи інших зауважень рецензентів та офіційних опонентів. А також надавала обґрунтовані відповіді на запитання членів спеціалізованої вченої ради. Саме тому, з огляду на зазначене, вважаю, що Кучерявенко Вікторія Сергіївна заслуговує на те, щоб їй присудили ступінь доктора філософії в галузі знань «Право» зі спеціальності 081 «Право».

3. Маковій Віктор Петрович, к.ю.н., доцент, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Одеського державного університету внутрішніх справ. Виступ позитивний без зауважень.

«Орган правосуддя відіграє вагомую роль в утвердженні верховенства права в Україні, захисту прав і свобод людини та громадянина. Водночас, специфіка діяльності суддів створює для останніх несприятливі умови з реалізації ряду прав, в тому числі права на повагу до гідності та честі, права на недоторканність ділової репутації. Адже, непоодинокими є випадки поширення в медіапросторі матеріалів, в яких діяльність органу правосуддя країни ілюструється в негативному світлі, а на адресу суддів лунають огульні звинувачення, необґрунтована критика. А також випадки, в яких представники ЗМІ прагнуть опублікувати сенсаційний матеріал про орган правосуддя, суддів, допускають поширення недостовірної інформації.

Належне реагування щодо будь-яких посягань на честь, гідність, ділову репутацію навіть одного судді є край важливим. Адже, право на повагу до

честі, гідності, а також на недоторканість ділової репутації судді є особистими немайновими правами, що забезпечують соціальне буття судді як людини, та одночасно є визначальним критерієм у формуванні морального вигляду органу правосуддя, в цілому. По роботі окремого судді, його морально-етичних якостей пересічні громадяни визначають роботу органу правосуддя. Честь, гідність та ділова репутація суддів є безумовно соціально-оціночним базисом належного функціонування органу правосуддя. Саме тому не можна залишати без визначеного реагування будь-які посягання на честь, гідність та ділову репутацію суддів.

Зважаючи на вищенаведене, комплексний аналіз законодавства та правозастосовної практики з питань захисту права суддів на повагу до гідності та честі, на недоторканість ділової репутації, порушених у ЗМІ, становить неабиякий науковий та практичний інтерес. А тому, вважаю, що обрана дисертанткою тема дослідження є безумовно актуальною.

Ознайомлення зі змістом дисертаційного дослідження дозволяє сформулювати загальний висновок, що дисертаційна робота здобувачки характеризується оптимальною, продуманою дослідницькою стратегією. Змісту дисертації притаманна методична концептуальна цілісність, гармонійність наукового викладу. Сформульовані у дисертації наукові положення, висновки та рекомендації є обґрунтованими.

Під час захисту Вікторія Сергіївна належним чином здійснила обґрунтування власної позиції стосовно питань, які стали предметом дискусії під час публічного захисту дисертації.

Саме тому я підтримую своїх колег, що Кучерявенко Вікторія Сергіївна заслуговує на те, щоб їй присудили ступінь доктора філософії в галузі знань «Право» зі спеціальності 081 «Право».

Рецензенти:

4. Андронов Ігор Володимирович, д.ю.н., професор, професор кафедри цивільного процесу Національного університету «Одеська юридична академія». Виступ позитивний без зауважень.

«Актуальність теми представленого дисертаційного дослідження обумовлена тим, що за часи незалежності нашої держави в українському суспільстві, на жаль склалося доволі негативне та недовірливе ставлення до влади взагалі та особливо до судової влади, що часом проявляється у різних та навіть образливих висловах у бік представників судової влади, негативних оцінках їх професійної діяльності та способу життя, що містяться у різних публікаціях, виступах на телебаченні, відеороликах, розміщених в мережі Інтернет тощо. Такі публічні нападки на суддів, якщо вони безпідставні, порушують не лише їх суб'єктивне право на повагу до гідності та честі, а

також недоторканність ділової репутації, а й негативно впливають на імідж судової влади в цілому, що не йде на користь утвердження демократичних цінностей та розвитку справедливого судочинства в Україні. Як і всім громадянам України, суддям гарантується право на повагу до гідності та честі, право на недоторканність ділової репутації, особливо в процесі їх професійної діяльності, яка за своїми ознаками підпадає під ознаки публічної діяльності. Тобто судді можуть вважатися публічними фігурами в тому розумінні, як це впливає з практики Європейського суду з прав людини, а отже можуть бути піддані більш жорсткій критиці, ніж пересічні громадяни. Враховуючи той факт, що вітчизняна судова практика поки що не виробила чітких критеріїв, які слугували б орієнтиром для збалансування приватних інтересів конкретного судді до захисту його права на приватне життя, право на повагу до гідності та честі, право на недоторканність ділової репутації, з одного боку, та публічного інтересу до широкого публічного обговорення та жорсткої критики з боку ЗМІ професійної діяльності та способу життя суддів як публічних осіб, представників судової влади, з іншого боку, звернення В.С. Кучерявенко до наукового дослідження проблематики цивільно-правового захисту права суддів на повагу до гідності та честі, права на недоторканність ділової репутації, у разі їх порушення у ЗМІ, є доволі актуальним, має важливе науково-теоретичне та практичне

Виходячи зі змісту дисертаційної роботи можна встановити, що робота логічно структурована, що дозволило авторці всебічно розкрити тему наукового дослідження, Дисертація В.С. Кучерявенко є завершеною науково-дослідницькою роботою, що містить як цілу низку глибоких теоретичних узагальнень, так і сформульованих пропозицій щодо удосконалення практики застосування нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини із захисту права на повагу до гідності та честі, права на недоторканність ділової репутації.

Результати дисертаційного дослідження були належним чином представлені під час виступу дисертантки в межах публічного захисту Заслуховування відповідей дисертантки на запитання поставлені членами спеціалізованої вченої ради під час захисту, дозволяє сформулювати висновок про виваженість позиції авторки стосовно ряду дискусійних питань.

Отже, я підтверджую той висновок, який було зроблено в поданому відгуку, зокрема щодо того, що дисертаційне дослідження Кучерявенко Вікторії Сергіївни на тему «Цивільно-правовий захист права суддів на повагу до гідності та честі, на недоторканність ділової репутації, порушених у ЗМІ» подане на здобуття доктора філософії із спеціальності 081 «Право», є завершеним комплексним дослідженням, яке містить висновки та пропозиції,

що вирізняються науковою новизною. Дисертація виконана на належному науково-теоретичному рівні, відповідає вимогам МОН та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44, а його авторка - Кучерявенко Вікторія Сергіївна - заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право».

5. Токарева Віра Олександрівна, к.ю.н., доцент, професор кафедри цивільного права Національного університету «Одеська юридична академія». Виступ позитивний без зауважень.

«Дисертація Кучерявенко Вікторії Сергіївни присвячена дуже важливій і актуальній теоретичній і практичній проблемі цивільно-правового захисту права суддів на повагу до гідності та честі, права на недоторканність ділової репутації, у разі їх порушення у ЗМІ.

Ознайомлення з текстом дисертаційного дослідження, надає підстави для висновку, що дисертантка здійснила якісний науковий аналіз теми, що дало їй можливість досягти вагомих науково-теоретичних та практичних результатів, які мають ознаки наукової новизни. Дисертаційний матеріал викладається послідовно, логічно, юридично грамотно, що засвідчує високий науковий потенціал авторки. Дисертація є завершеною науково-дослідною роботою, що містить як цілу низку глибоких теоретичних узагальнень, так і сформульованих пропозицій щодо шляхів забезпечення ефективного захисту права суддів на повагу до гідності та честі, права на недоторканність ділової репутації, у разі їх порушення у ЗМІ.

Під час публічного захисту дисертантка підтвердила здатність до ведення наукової полеміки, обґрунтування своєї позиції.

Саме з огляду на зазначене, можна сформулювати висновок про те, що дисертація Кучерявенко Вікторії Сергіївни «Цивільно-правовий захист права суддів на повагу до гідності та честі, на недоторканність ділової репутації, порушених у ЗМІ» є завершеною науковою працею, в якій містяться наукові положення та науково обґрунтовані результати, що розв'язують важливу науково-практичну проблему стосовно цивільно-правового захисту права суддів на повагу до гідності та честі, права на недоторканність ділової репутації, порушених у ЗМІ. Дисертація виконана на належному науково-теоретичному рівні, відповідає вимогам МОН України, а її авторка - Кучерявенко Вікторія Сергіївна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 - Право».

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» 0 членів ради,
Не проголосувало 0

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Кучерявенко Вікторії Сергіївні ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право», за спеціальністю 081 «Право»

Голова спеціалізованої
вченої ради

Олена ХАРИТОНОВА